

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1977-1978.

3 NOVEMBER 1977

WETSVOORSTEL

betreffende de wedde van burgemeesters
en schepenen in plattelandsgemeenten.

(Ingediend door de heer Nothomb.)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Nu de samengevoegde gemeenten weldra één jaar werking achter de rug hebben, heeft men een beter inzicht in de toegenomen last die aan het ambt van burgemeester of schepenen in die nieuwe gemeenten verbonden is, alsook in de uitbreiding van hun taak en hun bevoegdheden.

Iedereen is het erover eens dat het ambt van burgemeester een bijkomende opdracht moet blijven en geen hoofdbezigheid voor de titularis mag zijn, maar dan moet aan dit ambt, gelet op het belang dat het thans heeft, een weddeschaal worden verbonden waarbij rekening wordt gehouden met de concrete prestaties die eraan verbonden zijn, wat thans niet het geval is.

Nu moet de burgemeester van een grote, maar relatief weinig bevolkte plattelandsgemeente — in het zuidoosten van ons land komt zulks vrij veel voor — thans prestaties verrichten die buiten verhouding staan tot het aantal inwoners van zijn gemeente; dat komt doordat zijn gemeente :

— niet bestaat uit één enkele kleine agglomeratie, maar uit verschillende zeer kleine ver van elkaar gelegen agglomeraties zonder gemeenschappelijk vervoer;

— niet over voldoende administratieve en technische diensten beschikt, zodat de burgemeester zelf belast is met heel wat contacten en problemen die elders door de gemeentediensten worden opgelost.

Moet hij dan, zoals thans het geval is, onderaan de ladder blijven staan, omdat het bevolkingscriterium de enige norm is die voor de vaststelling van de wedde geldt?

De wedde van burgemeester steunt immers op de weddeschaal van de opstellers in de ministeries; op die maximumwedde wordt een (in duizendsten berekende) coëfficiënt toegepast volgens het aantal inwoners.

Chambre des Représentants

SESSION 1977-1978.

3 NOVEMBRE 1977

PROPOSITION DE LOI

sur le traitement des bourgmestres et échevins
des communes rurales.

(Déposée par M. Nothomb.)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Alors que les communes fusionnées arrivent au terme de leur première année de fonctionnement, on a pu mieux mesurer l'importance accrue de la charge de bourgmestre ou d'échevin dans les nouvelles entités et par le fait même l'accroissement de travail et de responsabilité de ces derniers.

Puisque tout le monde admet que la fonction de bourgmestre doit demeurer une charge secondaire et non une occupation principale pour le détenteur du mandat, il n'en est pas moins vrai qu'en raison de son importance actuelle, cette charge doit bénéficier d'une échelle de traitement tenant compte des prestations concrètement demandées, ce qui n'est actuellement pas le cas.

Or, le bourgmestre d'une entité rurale à grande superficie et relativement peu peuplée, comme c'est le cas dans le sud-est du pays, doit actuellement accomplir des prestations hors de proportion avec le nombre des habitants de sa commune, parce que celle-ci :

— n'est pas constituée d'une seule petite agglomération, mais de plusieurs très petites situées loin les unes des autres et qui ne sont desservies par aucun moyen de transport en commun;

— ne dispose pas de services administratifs et techniques suffisants; dès lors le bourgmestre doit prendre en charge bien des contacts et des problèmes résolus ailleurs au niveau de l'administration.

Doit-il donc comme actuellement être relégué au bas de l'échelle parce que le seul critère de traitement est celui de la population?

En effet, le traitement des bourgmestres est basé sur l'échelle des traitements des rédacteurs dans les ministères; sur ce traitement maximum est appliqué un coëfficiënt (calculé en millièmes) selon l'importance de la population.

In cijfers uitgedrukt komt dat volgens een in het *Belgisch Staatsblad* van 21 december 1976 verschenen ministeriële circulaire neer op 165,34 duizendsten, d.i. $\pm 47\,452$ per jaar, in gemeenten met ten hoogste 2 000 inwoners en op 1 655 duizendsten, d.i. $\pm 474\,985$ F per jaar in gemeenten met 50 000 tot 80 000 inwoners.

Nu lijkt het geen twijfel dat de burgemeester van een kleine gemeente zoals Fauvillers in Luxemburg met 1 600 inwoners, die dertien samengevoegde dorpen omvat, met een jaarwedde van 47 452 F zeer achteruitgezet wordt bij de burgemeester van een gemeente zoals Aarlen met 22 707 inwoners, die $\pm 330\,000$ F ontvangt.

Eersgenoemde wordt immers niet alleen geconfronteerd met problemen die inherent zijn aan zijn ambt, maar ook met kwesties die verband houden met :

a) zijn dienstreizen, aangezien hij 13 kilometer van zijn gemeentehuis woont;

b) zijn diensten, daar hij slechts kan beschikken over één secretaris, één veldwachter en één klerk, terwijl de burgermeester van Aarlen wordt bijgestaan door een uitgebreide administratieve dienst, een technische dienst voor openbare werken, een goed geoutilleerde dienst voor het onderhoud van de wegen en een goed gestructureerd politiebureau.

Die wanverhouding inzake diensten steunt weliswaar op het aantal inwoners, maar dat neemt niet weg dat burgemeesters en schepenen van plattelandsgemeenten thans meer en langere reizen moeten doen, meer tijd verliezen en meer disparate opdrachten moeten vervullen dan hun collega's van stedelijke besturen.

Met het oog op de vaststelling van de wedde van burgemeesters en schepenen zou men :

a) ofwel een zeer duidelijk onderscheid moeten maken tussen enerzijds de stedelijke centra met een grote bevolkingsdichtheid, waarvoor de huidige weddeberekening zo al niet de ideale oplossing is, dan toch ten minste gunstig uitvalt en anderzijds het plattelandsmilieu met een geringe bevolkingsdichtheid en een grotere oppervlakte, waarvoor de huidige berekeningsbasis onaanvaardbaar is, omdat ze ontoereikend is; voor de laatstgenoemde zou men een op de oppervlakte gebaseerd criterium moeten aanleggen, daarbij uitgaande van de gemiddelde oppervlakte van de gemeenten met een plattelandskarakter. Voor de door het Fonds der Gemeenten toegekende bijdragen wordt tot een beloop van een bepaald percentage reeds rekening gehouden met de oppervlakte;

b) ofwel moeten aannemen dat aan een burgermeester een minimumwedde moet worden toegekend, ongeacht de grootte van zijn gemeente. Zijn verantwoordelijkheid en zijn prestaties zijn veel zwaarder dan die van een opsteller met een halve dagtaak in een ministerie. Dat minimumbedrag zou moeten worden vastgesteld op 500 duizendsten van die wedde.

Het zou immers niet mogen zijn dat het ambt van burgemeester alleen binnen het bereik ligt van een categorie van gegoede personen die een groot deel van hun tijd aan de gemeentelijke aangelegenheden kunnen wijden, zonder daarbij enig financieel nadeel te lijden.

Indien men in het andere uiterste mocht vervallen en een beroep gaan doen op burgemeesters-ambtenaren, dan zouden de uitgaven van de Staat voor de bezoldiging van een zo belangrijk ambt veel hoger liggen dan de huidige kosten en de basiswedde zou eveneens heel wat hoger zijn dan die welke hier wordt voorgesteld.

Selon une circulaire ministérielle parue au *Moniteur belge* du 21 décembre 1976, les éléments chiffrés donnent 165,34 millièmes dans les communes de 2 000 habitants et moins, ce qui représente un traitement de $\pm 47\,452$ F par an et 1 655 millièmes dans les communes de 50 000 à 80 000 habitants, soit $\pm 474\,985$ F de traitement par an.

Or, il est certain que le bourgmestre d'une petite entité comme Fauvillers dans le Luxembourg, commune de 1 600 habitants, regroupant 13 villages, se trouve avec ses 47 452 F par an, très défavorisé par rapport au bourgmestre d'une commune comme Arlon qui, avec ses 22 707 habitants, reçoit $\pm 330\,000$ F.

En effet, le premier est confronté non seulement aux difficultés inhérentes à sa fonction, mais également à des problèmes qui ont trait à :

a) ses déplacements, car il habite à 13 km de la maison communale;

b) ses services, car il dispose en tout et pour tout d'un secrétaire, d'un garde-champêtre et d'un commis, alors que le bourgmestre d'Arlon a, à sa disposition, un service administratif étoffé, un service technique de travaux et un service de voirie bien équipé et un bureau de police bien structuré.

Que cette disproportion des services soit commandée par des critères de population est compréhensive; toutefois elle n'enlève rien au fait que la situation actuelle exige des bourgmestres et échevins des communes rurales des déplacements plus nombreux, plus longs, une perte de temps accrue et des tâches plus disparates que celles exigées des communes urbaines.

En matière de traitement des bourgmestres et échevins, on devrait, soit :

a) établir une différence très nette entre, d'une part, le milieu urbain à forte densité de population, pour lequel les bases actuelles de calcul sont sinon la panacée, du moins favorables et, d'autre part, le milieu rural, à faible densité de population et à grande superficie, milieu pour lequel les bases actuelles sont inacceptables, parce que insuffisantes, et pour lequel un critère de superficie doit être envisagé en partant de la superficie moyenne des communes à caractère rural. Il y a lieu de signaler que l'intervention du Fonds des communes tient déjà compte d'un certain pourcentage relatif à la superficie.

b) considérer qu'il doit être alloué à un bourgmestre un montant minimum de traitement, qu'elle que soit l'étendue de sa commune. La responsabilité et les prestations sont largement supérieures à celles d'un rédacteur à mi-temps dans un ministère. Ce minimum devrait être fixé à 500/1 000e de ce traitement.

Il ne faudrait pas, en effet, que la fonction de bourgmestre soit réservée à une catégorie de personnes aisées pouvant se permettre de consacrer une bonne partie de leur temps aux affaires communales sans incidence financière.

Si, à l'autre extrême, on en arrivait à devoir recourir à des bourgmestres-fonctionnaires, les dépenses de l'Etat en matière de rémunération d'une fonction aussi importante, seraient de loin supérieures aux frais actuels et le salaire de base largement supérieur à celui proposé ci-avant.

Het onderhavige wetsvoorstel geeft de voorkeur aan de sub b) voorgestelde oplossing, waarvan de toepassing eenvoudiger is en beter aangepast is aan de huidige levensvoorwaarden en ook gemakkelijker aanvaard zal worden omdat ze uitgaat van een reeds bestaande en aanvaarde weddeschaal voor de burgemeesters.

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

Artikel 1 van het koninklijk besluit van 2 september 1976 tot vaststelling van de wedden van de burgemeesters en de schepenen, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 30 september 1976 en 9 december 1976, wordt vervangen door wat volgt :

« Art. 1. — De jaarwedde van de burgemeesters wordt vastgesteld met inachtneming van de bevolking van de gemeente, bepaald overeenkomstig de wet van 30 maart 1976 tot wijziging van artikel 103 van de gemeentewet, waarbij de volgende coëfficiënten worden toegepast op het hoogste bedrag uit de weddeschaal voor de graad van opsteller in de ministeries :

1° gemeenten met 10 000 inwoners en minder : 500 duizendsten;

2° gemeenten met 10 001 tot 50 000 inwoners : 500 duizendsten + 11,63 duizendsten voor elk van de 100 groepen van 400 inwoners;

3° gemeenten met 50 001 tot 80 000 inwoners : 1 655 duizendsten;

4° gemeenten met 80 001 tot 130 000 inwoners : 2 175 duizendsten;

5° gemeenten met meer dan 130 000 inwoners : 3 340 duizendsten. »

26 september 1977.

La présente proposition de loi donne la préférence à la solution préconisée reprise sous le littéra b), plus simple dans son application, mieux adaptée à la vie actuelle, plus acceptable, parce qu'elle reprend une échelle déjà établie et acceptée en ce qui concerne le traitement des bourgmestres.

C. F. NOTHOMB.

PROPOSITION DE LOI

Article unique.

L'article 1er de l'arrêté royal du 2 septembre 1976 fixant les traitements des bourgmestres et des échevins, modifié par les arrêtés royaux des 30 septembre 1976 et 9 décembre 1976, est remplacé par ce qui suit :

« Art. 1. — Le traitement annuel des bourgmestres est fixé en fonction de la population de la commune, déterminée conformément à la loi du 30 mars 1976 modifiant l'article 103 de la loi communale, en appliquant les coefficients suivants à l'échelon maximal de l'échelle de traitements attachée au grade de rédacteur dans les ministères :

1° communes de 10 000 habitants et moins : 500 millièmes;

2° communes de 10 001 à 50 000 habitants : 500 millièmes + 11,63 millièmes pour chacun des cent groupes de 400 habitants;

3° communes de 50 001 à 80 000 habitants : 1 655 millièmes;

4° communes de 80 001 à 130 000 habitants : 2 175 millièmes;

5° communes de plus de 130 000 habitants : 3 340 millièmes. »

26 septembre 1977.

C. F. NOTHOMB.